

SUMMIT NATO VE VILNIUSU 2023

Závěry vrcholné schůzky Severoatlantické aliance

Summit Severoatlantické aliance je pravidelné zasedání vedoucích představitelů všech členských zemí k projednání aktuálních témat a k určení směru, kterým se Aliance vydá v budoucnu. 74. summit se konal 11. a 12. července 2023 v litevském Vilniusu a lídři na něm mj. přivítali Finsko jako nejnovějšího člena Aliance.

Hlavní body summitu:

- » Podpora Ukrajiny
- » Rusko jako hrozba
- » Posilující Čína
- » Investice do obrany
- » Regionální plány a posílení obrany
- » Spolupráce a partnerství
- » Česko na summitu

Podpora Ukrajiny

Členové NATO se rozhodli zkrátit proces přístupu Ukrajiny do Aliance, a sice odstraněním obvyklého předstupně úplného začlenění do NATO, kterým je naplnění tzv. Akčního plánu členství (Membership Action Plan - MAP). Ten zahrnuje doporučení a praktickou podporu ze strany Aliance pro její budoucí členy.

Samotné přijetí Ukrajiny do NATO však bylo odloženo s ohledem na probíhající ruskou invazi, aby Aliance nebyla vystavena riziku přímého konfliktu s Ruskem podle článku 5 Washingtonské dohody. Aliance zároveň přislíbila Ukrajině

časově neomezenou materiální a finanční podporu, zpravodajskou pomoc a výcvik vojáků. Summitu se zúčastnil i ukrajinský prezident Volodymyr Zelenskyj.

K podpoře integrace Ukrajiny do NATO byla nově založena Rada NATO-Ukrajina, společný orgán, ve kterém budou spojenci i Ukrajina rovnocennými členy. Rada bude platformou pro politický dialog, spolupráci a pro krizové konzultace mezi NATO a Ukrajinou tak, aby bylo možné rozšiřovat politickou i praktickou pomoc.

Rusko jako hrozba

Spojenci se usnesli, že Ruská federace představuje nejvýznamnější hrozbu pro bezpečnost a stabilitu v euroatlantickém prostoru. Rusko též musí nést zodpovědnost za agresivní útok proti Ukrajině, kterým narušilo globální bezpečnost. Členské státy NATO opět vyzvaly ruského prezidenta Vladimira Putina, aby okamžitě ukončil válku

„Pozvánku ke vstupu Ukrajiny do NATO vydáme, až se spojenci shodnou na tom, že jsou splněny podmínky. Ukrajina je nyní Alianci blíže než kdykoliv předtím.“

Jens Stoltenberg, generální tajemník NATO

a začal konstruktivně jednat s Ukrajinou. NATO zároveň nadále bojuje proti ruským hybridním akcím ve formě kybernetických a dezinformačních kampaní, které se za poslední dobu zintenzivnily.

Posilující Čína

Čína chce posílit svou globální moc politicky, ekonomicky i vojensky. Její škodlivé hybridní a kybernetické operace, konfrontační rétorika a dezinformace ohrožují bezpečnost NATO. Snaha Číny kontrolovat technologické a průmyslové sektory směřuje k rozvrácení mezinárodního řádu v mnoha oblastech včetně vesmírné nebo kybernetické. NATO bojuje proti čínským výzvám v euroatlantickém prostoru a pracuje na zajištění trvalé obrany a bezpečnosti spojenců. Spojenci jsou však otevření konstruktivní a transparentní spolupráci s Čínou.

Investice do obrany

Všechny členské státy se zavázaly dodržet slib z roku 2014 a zvýšit investice na obranu na alespoň dvě procenta HDP. Zvýšení je nutné provést co nejdříve tak, aby země mohly plnit své dlouhodobé závazky. Státy se navíc rozhodly investovat minimálně dvacet procent ze svých obranných rozpočtů do modernizace vybavení, výzkumu a vývoje.

Regionální plány a posílení obrany

NATO zavede nové regionální obranné plány, aby zlepšilo schopnosti a připravenost alianční obrany proti hrozbám v krátkodobém horizontu. V návaznosti na madridský summit v roce 2022 vzniknou mnohonárodní Allied Reaction Forces. Tyto spojenecké síly rychlé reakce mohou operovat v různých oblastech i doménách tak, aby ochránily a posílily východní křídlo NATO.

Spojenci vytvoří strategie v oblasti umělé inteligence a autonomie, včetně strategií pro kvantové technologie a biotechnologie. Zároveň byl spuštěn nový nástroj pro podporu virtuálních kybernetických incidentů (VCISC), který dokáže zmírnit následky škodlivých kybernetických aktivit.

Spolupráce a partnerství

Evropská unie je zásadním partnerem k zajištění bezpečnosti v euroatlantickém prostoru, zejména v souvislosti s ruskou agresí na Ukrajině. Štáby EU a NATO, které řeší podporu Ukrajiny, budou spolupracovat tak, aby budoucí poskytovaná pomoc byla jednotná.

Na summit přijeli i zástupci strategicky důležité oblasti Indopacifik. Vilnius navštívili například představitelé Austrálie, Nového Zélandu nebo Japonska a Jižní Koreji, kteří jednali o globálních výzvách euroatlantické bezpečnosti nebo aktivitách ze strany Číny.

Stopa ČR na summitu

Českou republiku zastupoval prezident Petr Pavel, ministryně obrany Jana Černochová a ministr zahraničí Jan Lipavský. Společně informovali o schválení českého zákona, který zakotvil výdaje na obranu v minimální výši dvou procent HDP v souladu s naším závazkem Alianci. Prezident Petr Pavel oznámil, že Česká republika posílí mezinárodní bojové uskupení na Slovensku, přičemž bude mít v sousední zemi jeden smíšený prapor, na jehož chodu se bude podílet i část štábu a podpůrných jednotek. Změna proběhne v rámci posilování východního křídla po ruské agresii na Ukrajinu.

„Tento summit ukázal, že Aliance je tím lepší, pod čím větším tlakem je. A také potvrdil, že NATO dělá přesný opak toho, co od něj očekával prezident Putin. Spojenci se shodli na všech hlavních bodech, a to od posílení obrany východního křídla po navýšení výdajů na pokrytí efektivní obrany.“

Petr Pavel, prezident ČR

Bibliografie a zdroje k tématu:

- » North Atlantic Treaty Organization (2023). Vilnius Summit Communiqué. Vilnius: NATO
On-line: https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_217320.htm
- » Weaver, J. (2023). The 2023 NATO Summit in Retrospect. NATO
On-line: <https://www.nato.int/docu/review/articles/2023/07/27/the-2023-nato-summit-in-retrospect/index.html>
- » Pražský hrad (2023). Prezident republiky se zúčastnil summitu NATO: Hrad.cz O-nline:
<https://www.hrad.cz/cs/pro-media/tiskove-zpravy/aktualni-tiskove-zpravy/prezident-republiky-se-zucastni-summitu-nato-17242>
- » Hrdinová, A., Puzanova A. a Harzer, F. (2023). Průlom ve Vilnius: NATO zkrátí Ukrajině cestu. A začne víc zbrojit. Praha: Seznam Zprávy On-line: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/zahranicni-zacina-summit-nato-v-litve-kyjev-kratce-pred-nim-celil-ruskemu-utoku-233816>
- » ČTK (2023). ČR se bude podílet na rozšiřování útvaru NATO na Slovensku, řekl Pavel. ČTK
On-line: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/2388507>
- » Ministerstvo zahraničních věcí ČR (2023). Ministr Lipavský na summitu NATO ve Vilnius. Mzv.cz
On-line: https://www.mzv.cz/jnp/cz/udalosti_a_media/tiskove_zpravy/ministr_lipavsky_na_summitu_nato_ve_1.html
- » Táborský, J. (2023). Ministryně obrany se zúčastnila klíčového summitu ve Vilnius. Praha: Ministerstvo obrany ČR
On-line: <https://mocr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/ministryne-obrany-se-zucastnila-klicoveho-summitu-nato-ve-vilnius-245188/>